

Νεανικά Αγκυροβολήματα

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

ΙΕΡΑΠΥΤΝΗΣ ΚΑΙ ΣΗΤΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

ΤΕΥΧΟΣ 26ο ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2005

Ἐκκλησιαστικό σῶμα ἢ σωματεῖο «καθαρῶν»;

Πολλοί εἶναι ἐκεῖνοι πού ταυτίζουν τήν Ἐκκλησία μέ τούς ἠθικά καθαρούς καί σκανδαλίζονται ὅταν βλέπουν ἀμαρτωλούς ἀνθρώπους νά εἶναι μέλη της. Καί εἶναι ἀναμενόμενο αὐτό, ἀφοῦ ἔχει ταυτισθεῖ ἡ θρησκευτικότητα καί ἡ ἠθική της μέ τό ἐκκλησιαστικό βίωμα, πράγμα πού ἀλλοιώνει τά κριτήριά μας.

Μέ κριτήρια, λοιπόν, ἐκκλησιαστικά συνειδητοποιοῦμε πώς ὁ Χριστός μᾶς κάλεσε νά γίνουμε ἅγιοι καί ὄχι ἠθικοί, καλοί ἄνθρωποι. Ὑπάρχει τεράστια διαφορά ἀνάμεσα στόν ἅγιο καί τόν καλό ἄνθρωπο. Καλός ἄνθρωπος εἶναι ὁ ἠθικά ἀμεμπτος, αὐτός πού καί χωρίς νά θρησκεύει ἔχει ἀγάπη, μέ τά μέτρα τῆς ἀνθρώπινης ἀγάπης, εἶναι δίκαιος, μέ τά μέτρα τῆς ἀνθρώπινης δικαιοσύνης κ.λ.π. Ἅγιος, ὅμως, εἶναι ὁ θεραπευμένος ἄνθρωπος, ὁ μεταμορφωμένος ἀπό τή

χάρη τοῦ Θεοῦ πού ἐνεργεῖ θεραπευτικά καί τόν ἀπαλάσσει ἀπό τή μεγάλη ἀρρώστια τοῦ θανάτου.

Ἄν ἔτσι ἔχουν τά πράγματα, τότε ἡ ἐκκλησία εἶναι θεραπευτήριο καί ὅπως κάθε θεραπευτήριο ἔχει τούς γιατρούς, τούς νοσοκόμους καί τό ὑπόλοιπο προσωπικό πού εἶναι ἀπαραίτητο γιά τή θεραπεία τῶν ἀρρώστων. Τό ἴδιο καί ἡ Ἐκκλησία. Ὁ Χριστός, -καί δι' Αὐτοῦ οἱ θεωμένοι ἄνθρωποι-, εἶναι «ὁ ἰατρός τῶν ψυχῶν καί τῶν σωματίων», γιατί ἡ ἀμαρτία εἶναι ἀρρώστια πού ἐκδηλώνεται στήν ψυχή καί τό σῶμα. Τά πάθη, ὅπως εἶναι ἡ φιλαυτία, ἡ κενοδοξία, ἡ φιληδονία κ.λ.π. εἶναι μορφές τῆς ἀρρώστιας πού πλήττει ὅλους μας, καθένα μέ διαφορετικό τρόπο.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος λέει ὅτι ὅλοι ἔχουμε ἀμαρτήσσει καί στερούμαστε τή δόξα τοῦ

Θεοῦ. Ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ δέν εἶναι ἄλλη ἀπό τήν ἄκτιστη ἐνέργεια, τή Χάρη ὅπως λέμε, πού θεραπεύει καί ἀγιάζει τόν ἄνθρωπο. Ὁ ἀγιασμένος στό σῶμα καί τήν ψυχή ἄνθρωπος τό νιώθει ὅπως κάθε ζωντανός ἄνθρωπος νιώθει τόν ἥλιο πού τόν ζεσταίνει, τό νερό πού τόν ξεδιψᾷ, τό ψωμί πού τόν τρέφει. Νιώθει μ' ἄλλα λόγια ὅτι ζεῖ, ὅτι ἔχει μεταβεῖ ἀπό τό θάνατο στή ζωή κυριολεκτικά, ὄχι μεταφορικά.

Ἄν καί ἁμαρτωλοί, ὅμως, ἄνθρωποι ἔχουμε τή μεγάλη εὐλογία νά ζοῦμε στήν Ἐκκλησία καί νά παίρνομε ζωή ἀπ' τή Ζωή της, κι ἄς μὴν εἴμαστε ἄξιοι, σοφία ἀπ' τή Σοφία της, κι ἄς εἴμαστε ἁμαρτεῖς.

Γνώρισα ἄνθρώπους τοῦ παλιοῦ καιροῦ πού ἦταν ἁμαρτεῖς, εἶχαν καί πάθη. Ἔλεγε ἕνας ἀπ' αὐτούς τήν ἐξῆς μαντινάδα:

Ἄπ' ἀγαπῶ καλά ἀγαπῶ μ' ἀλήθεια καί μισήσω

μπροστά μου νᾶρθει νά σφαεῖ βαστῶ νά μὴ δακρύσω.

(Αὐτό τό «βαστῶ» θέλει ἰδιαίτερο σχόλιο, ἀλλά δέν περισσεύει χῶρος).

Οἱ ἴδιοι πάλι λέγανε σοφές κουβέντες,

γεμάτες φῶς καί χάρη ὅπως: «*Τά ἐμά ἐσά καί τά ἐσά ἐμά*», δηλ. ὅ,τι εἶναι δικό μου εἶναι καί δικό σου, παραλλάσσοντας τόν εὐαγγελικό λόγο (Ἰω. 17,10).

Τό πνεῦμα τῆς θυσίας πού γράφει στό Εὐαγγέλιο καί σχολιάζουν οἱ Πατέρες ἐκδηλώνονταν στους «ἁμαρτεῖς» αὐτούς καί «σκληρούς» μέ πολλούς τρόπους. Μάθαινα ἀπό τούς παλιούς ἀνθρώπους ὅτι τότε, μετά τήν κατοχή, ὑπῆρχαν χῆρες, ὀρφανά καί σακάτηδες, πού δέν μπορούσαν νά δουλέψουν. Πήγαιναν, λοιπόν, τήν Κυριακή ἀπολείτουργα κάποιοι ἀπ' αὐτούς νά σκάψουν, νά θερίσουν, νά μαζέψουν τή σοδειά ὅλων αὐτῶν πού ἦταν ἀνήμποροι.

Ἦπῃρχαν βέβαια καί ἀδιάφοροι ἀνάμεσά τους, ἄνθρωποι ψυχροί, δηλ. πιό ἄρρωστοι ἀπ' τούς προηγούμενους. Τό ὑστέρημά τους, ὅμως, τό ἀναπλήρωναν οἱ ὑπόλοιποι, πού σάν τό προζύμι ζύμωναν μέ τήν παρουσία τους τό ζυμάρι τῆς κοινωνίας στήν ὁποία ζοῦσαν, καθώς καί τό δικό μας ὑστέρημα ἀναπληρώνει ἡ ἀγάπη Θεοῦ καί ὅσοι ἀποτελοῦν τό μυστικό προζύμι τοῦ κόσμου σήμερα.

Οἱ καθὼς πρέπει... καί αὐτοὶ πού δέν πρέπει!

Εἴκοσι χρονῶν; Εἴκοσιπέντε ἢ τριάντα. Μπορεῖ τριανταπέντε, νά μὴν πῶ σαράντα καί βάλει.

Μακριά μαλλιά, ἄπλυτα καί μπερδεμένα. Γένια ἀπεριποίητα. Μάτια κουρασμένα πού μέ κόπο ἀνοιγοκλείνουν. Χέρια ἀπλῶς κολλημένα στους ὠμους. Πόδια σερνάμενα: δέν ξεκολλοῦν ἀπ' τή γῆ γιά λιγότερο κόπο· οἰκονομία στίς λιγοστές δυνάμεις.

Μιά κιθάρα κρεμασμένη στους κρεμασμένους ὠμους κι αὐτή ξεκούρδιστη· ἡ μιά χορδή σχεδόν σπασμένη. Ἕνας ντουρβάς ἄδειος μέ κάτι «σύνεργα» στόν πάτο.

Βλέμμα ἀπλανές κοιτάζει χωρίς νά βλέπει!

Ἦπάρχει ζωή; ὄχι μετά τό θάνατο, πρίν! Ὅ,τι κινεῖται σημαίνει ὅτι ζεῖ;

Στέκεται μπροστά στή διπλή πόρτα. Ἄπό τή μέση καί πάνω τζάμι. Κοιτάζει! Μέσα ἀπό τό τζάμι ἢ πάνω στό τζάμι; Μέσα δέ φαίνεται ἀντανάκλαση. Πάνω, ὅσο ἦταν μπροστά, κάτι εἶδε καί τρόμαξε. Παραμέρισε βιαστικά. Σκούνηξε σέ μιά ἐξωτερική κολώνα.

-Συγγνώμη! στήν κολώνα. Ἄπ' τήν ἄλλη μεριά τῆς κολώνας δυό μεσήλικες, ἐνήλικες (δέν ἔχει σημασία) «δια-κριτικά» ψιθυρίζουν μεγαλόφωνα.

-Τί είναι αυτός;

-Τί θέλει εδώ;

-Έχεις τηλέφωνο τῆς αστυνομίας; Ποῦ ν' ἀκούσει ὅμως. Τσάμπα τά μεγαλοψιθυρίσματα, ἢ «διάκριση».

-Τί κάνομε;

-Θά τόν ἔχω διακριτικά ἀπό κοντά. Ἐσύ πήγαινε νά φωνάζεις κάποιον ἀπό μέσα, γιά βοήθεια.

Ἡ κολώνα πού δέχτηκε μᾶλλον τή συγγνώμη του τόν ἄφησε, ἔτσι κι ἀλλιῶς θά τόν ἄφηνε ν' ἀκουμπήσει πάνω της. Βρῆκε καταφύγιο. Παρηγορία. Μέχρι ν' ἀποφασίσει ἂν θά μπεῖ μέσα.

Παραμερίζοντας πρὸς τήν κολώνα, τήν ἴδια στιγμή, ἕνας νέος τριάντα χρονῶν, κατέβηκε τά σκαλιά γιά νά μπεῖ μέσα. Ἐρατός. Μαλλιά λαμπερά φρεσκολουσμένα· μέ μιά δλόιδια χωρίστρα. Φρεσκοξυρισμένος μέ ἀψεγάδιαστο καί λεῖο δέρμα.

Στό ἕνα χέρι κρατοῦσε μιά ὄμορφη δερμάτινη τσάντα. Τό βῆμα του γρήγορο, σταθερό, γεμάτο αὐτοπεποίθηση. Τό βλέμμα του ἦταν σπιρτάτο. Κανένα ἐλάττωμα πάνω του. Μπαίνοντας στό προαύλιο σέ κλάσματα δευτερολέπτου, μέ μιά ματιά μόνο χωρίς νά κόψει τό ρυθμό τοῦ βηματισμοῦ του κατάλαβε τί συμβαίνει στό γύρω χῶρο.

Ὁ συνομήλικος, ἴσως, νέος μέ τήν κιθάρα τόν ἄφησε σχεδόν ἀδιάφορο. «Κατάντια!» τό μόνο πού σκέφθηκε. Μιά προσωρινή μικρή παραλλαγή τῆς στρογγυλῆς πέτρινης κολώνας πού τή βλέπει πάντα στήν ἴδια θέση ἐδῶ καί τριάντα χρόνια. Κατάλαβε ἀμέσως γιά τό τί ψιθυρίζουν οἱ δύο μεσήλικες-ὑπερήλικες. «Μέ τί κάθονται κι ἀσχολοῦνται!». Κρυφά ἱκανοποιημένος γιά τήν γρηγοράδα τῆς ἀντίληψής του, ἐκεῖ πού ἀναγκάστηκε νά κόψει τό ρυθμό τῶν βημάτων του ἦταν ἡ πόρτα μέ τό τζάμι. Κόβει γιά νά θαυμάσει μερικά δευτερόλεπτα τήν ὁμορφιά τῆς κορμοστασιάς του. Μετά; ... καταϊκανοποιημένος, ἀνοίγει τήν πόρτα καί χάνεται πίσω της.

Μέσα στό τζάμι.

Ὁ νέος μέ τήν κιθάρα, ἀφοῦ πήρε τίς ἀνάσες του ἐγκατέλειψε τόν προσωρινό προσάτη του, τήν κολώνα καί ἀποφασιστικά ἔσυρε τά βήματά του μέσα ἀπό τήν πόρτα.

Ὁ μεσήλικας-ὑπερήλικας, αἰφνιδιασμένος κι ἔντρομος γιά τή θρασύτητα τῆς ἐνέργειάς του, τοῦ ἐπιτηρούμενού του, δέν μπορεῖ ν' ἀποφασίσει γιά τόν τρόπο ἀντιμετώπισης τῆς ζαφνικῆς αὐτῆς τροπῆς τῶν πραγμάτων.

-Τώρα τί γίνεται; μονολογεῖ σχεδόν φωνακτά:

Ποίος θά προστατέψει τόν ἱερό χῶρο ἀπ' αὐτόν;

Μά ποῦ εἶναι καί ὁ ἄλλος; Τί κάνει τόση ὥρα;

Δέ θά φωνάζει κανένα;

Μπαίνοντας ὁ νέος μέ τήν κιθάρα, δύο γριούλες προχωροῦσαν γιά τήν ἔξοδο. Ἐκεῖ κοκκάλωσαν. Ἡ θέα τοῦ νέου μέ τήν κιθάρα. Ὁρθιες, ἀκίνητες, μέ μάτια γουρλωμένα, μέ στόμα ὀρθάνοικτο κι ἀνίκανο ν' ἀρθώσει τό παραμικρό, πιάστηκε ἡ μία πάνω στήν ἄλλη ἔτοιμες νά καταρρεύσουν.

Ὁ ὑπεύθυνος μεσήλικας-ὑπερήλικας πού ἀκολούθησε, μετά τό σόκ τῆς εἰσβολῆς τοῦ νέου μέ τήν κιθάρα, ἔτρεξε νά καθησυχάσει τίς δύο γριούλες, ὅτι δηλ. ὅλα εἶναι ὑπό ἔλεγχο, καί ὅτι ὁ μισαπὸς θά πάει ἀπό κεῖ πού ἦρθε καί κάπου χειρότερα καί ὑποσχέθηκε ὅτι θά καλέσει τήν αστυνομία.

Ἡ μία γριούλα πιό ἀσθενική, κερωμένη μέ τό συμβάν, κάθησε σέ μιά κοντινή καρέκλα.

Ἡ ἄλλη πού συνῆρθε γρηγορότερα ἀπό τό σόκ, μή δίνοντας καμιά σημασία στους καθησυχασμούς τοῦ μεσήλικα - ὑπερήλικα, σχεδόν δρομέα, ἔτρεξε νά εἰδοποιήσει στό ἔσωτερικό παρεκκλήσι τοῦ Ναοῦ τόν Ἱερέα.

-Πάτερ τρέξτε ... γιά ὄνομα τοῦ Θεοῦ... κάντε γρήγορα ... ποῦ εἴστε;... Λόγια ἄναρ-

θρα καί μπερδεμένα, ἔνδειξη πανικοῦ καί ἀγωνίας γιά τήν ἱεροσουλία πού ἐπιτελοῦνταν στόν ἱερό χώρο.

Τήν ἴδια στιγμή ὁ Ἱερέας τοῦ Ναοῦ μέ τό τριαντάχρονο εὐστροφο καί ἔξυπνο νέο ἔβγαιναν ἀπό τό παρεκκλήσιο, πρὸς τόν κυρίως χώρο τοῦ Ναοῦ, μετά ἀπό μιά ὀλιγόλεπτη συζήτηση πού εἶχαν, γιά τήν ἔξοδο. Ὁ νέος κατακόκκινος, ἐπίμονα καί ἀποφασιστικά μονολογοῦσε προπορευόμενος τοῦ σιωπηλοῦ ἱερέως: «*Θά τήν χωρίσω. Ἄν νομίζει ὅτι μπορεῖ νά κοροϊδέψει ἐμένα γελιέται. Δέν μέ ξέρει καλά. Δέ ξέρω τί κάθεσαι καί μοῦ λές ἐσύ παπά μου, ἀλλά ἐγώ θά τήν χωρίσω.*»

Καί τήν ἴδια ὥρα τό κομποσχοῖνι στό δεξί του χέρι ἀνεβοκατέβαινε ἀπειλητικά κι ἀποφασιστικά, χόρευε πάνω-κάτω.

Ὁ ἐνήλικας-μεσήλικας δέν πῆρε χαμπάρι τῆ βαθιά λύπη τοῦ ἱερέα καί τόν ἐκνευρισμό τοῦ εὐστροφου νέου. Ἡ προσοχή του ἦταν στόν ἱερόσουλο.

Στό μεταξύ, ἡ εὐσεβῆς γριούλα εἶχε ἀρπάξει σχεδόν τόν ἱερέα ἀπ' τό μπράτσο, γιά νά τόν ὀδηγήσει στόν τόπο τοῦ ἐγκλήματος.

Ὡστόσο τόν πρῶτο μεσήλικα-ὑπερήλικα πού εἶχε σπεύσει νά ζητήσει βοήθεια περιμένοντας τόν Ἱερέα ἔξω ἀπό τό παρεκκλήσιο-ἐξομολογητᾶρι, τόν εἶχε πάρει ὁ ὕπνος.

Ὁ Ἱερέας σιωπηλός, ἀτάραχος μέ γρήγορο βῆμα, χωρίς νά προσπαθεῖ νά καταλάβει τά ἀναρθρα λόγια πανικοῦ τῆς εὐσεβοῦς γριούλας, πορεύεται πρὸς τήν ἔξοδο. Δέν περιμένει κανένα, ἀλλά κάτι τόν τραβάει πρὸς τά ἐκεῖ. Ὁ νεαρός μέ τήν κιθάρα εἶχε βρεῖ καταφύγιο σέ μιά ἄλλη κολώνα ἐσωτερική τοῦ Ναοῦ.

Σχεδόν κρύφθηκε. Βλέποντας τόν ἱερέα ἀπό μακριά ἀναθάρρεψε. Τά μάτια του γιά πρώτη φορά εἶδαν. Οἱ κόρες τῶν ματιῶν του «ἔπαιζαν». Ζοῦσε.

Ὁ αὐτοδιόριστος ἐπιτηρητής του, πού εἶχε χαλαρώσει, πετάχτηκε ἀπό τή θέση

του. Θά προστάτευε τόν ἱερέα σέ ἐνδεχόμενη ἐπιθετική ἐνέργεια τοῦ ἐπιτηρουμένου ἱερόσουλου.

-Καλῶς τόνε! λές καί τόν περίμενε. Ὁ νέος ἔσκυψε καί τοῦ φίλησε τό χέρι.

-Μπά;!!! ἔκανε ὁ ἐπιτηρητής ἀδιάκριτα.

-Παίζει ἡ κιθάρα ἢ εἶναι ξεκούρδιστη; λέει ὁ ἱερέας.

-Ξεκούρδιστη. Ἐγώ...

Πᾶμε ... Πᾶμε νά τά ποῦμε. Μά; ... πάτερ! Πού πᾶτε; Πού τόν πᾶτε;

-Δέν εἴμαστε καλά! Τί θά δοῦν τά μάτια μας!

-Μνήσθητί μου Κύριε!! ψέλλισε ἄψυχα ἡ πιό ἀσθενική γριούλα καί ξαναγύρισε στήν καρέκλα ἀπ' ὅπου δέν πρόλαβε σχεδόν νά σηκωθεῖ.

Ὁ ὑπεύθυνος ἐπιτηρητής ὄρθιος, ἀκίνητος ἀπορημένος ἄρχισε νά ζύνει ἀμήχανα τό κεφάλι του καί νά φτιάχνει τά μαλλιά του. Ὁ ἱερέας εἶχε ἤδη χαθεῖ μέ τόν νεαρό μέ τήν κιθάρα στό παρεκκλήσιο, στό ἐξομολογητᾶρι. Ὡστόσο ὁ εὐστροφος νεαρός μέ τήν δερμάτινη τσάντα βγαίνοντας ἀπ' τό ναό κατευθύνθηκε πρὸς ἕνα ἀστρολόγο.

-Αὐτός! Θά μέ βοηθήσει. Ὁ παπάς μουρλάθηκε. Δέ θά σκύψω ἐγώ τό κεφάλι μπροστά σ' ἕνα γυναικίδιο. Μέ ξεγέλασε. Ἐγώ τῆς τόπα «παιδί δέν θέλω τώρα, ἔχω καριέρα μπροστά μου». Γιά ἐγκυμοσύνες εἴμαστε τώρα; Ἡ θά τό πετάξει ἢ θά χωρίσομε.

Μισή ὥρα καί πάνω. Ὁ Ἱερέας κι ὁ νέος μέ τήν κιθάρα στό παρεκκλήσιο.

-Ἀρχίσω ν' ἀνησυχῶ. Οἱ ἐπιτήδιοι αὐτοδιόριστοι προστάτες τοῦ ἱεροῦ χώρου, ἀλλά τώρα καί τοῦ Ἱερέα, πηγαινοέρχονται ἔξω ἀπ' τό παρεκκλήσιο.

-Μά τί ἔγινε! Πές μου τί ἔγινε;

Ὁ ἄλλος προσπαθοῦσε νά συνδέσει τά γεγονότα μέ τά κενά πού τοῦ ἄφησε ὁ ἀναπάντεχος ὕπνος κατά τή διάρκεια τῆς ἀναμονῆς.

-Τί ρωτᾷς καί ξαναρωτᾷς; Σημεῖα τῶν καιρῶν. Ἔσχατες ἡμέρες. Ἄντί νά τόν πετάξει ἔξω τόν ἔβαλε καί στό παρεκκλήσι.

Λές κι ἔχουν σωσμό τέτοιας λογῆς ἄνθρωποι. Ἐγώ ἔπρεπε νά εἶμαι ἱερέας· νά ἴβλεπες. Χάθηκαν οἱ καθῶς πρέπει νέοι; Νά! σάν κι αὐτόν πού μπῆκε προηγουμέ-

ως. Ὁραῖο παλληκάρι, εὐγενικό, περιποιημένο. Μ' αὐτούς ν' ἀσχοληθεῖ, αὐτούς νά προσέξει.

-Ναί ἔχεις δίκιο! Σάν τόν προηγούμενο. Τόν πρόσεξα κι ἐγώ. Αὐτός μάλιστα!

Στέλιος Χατζάκης (Γυμναστής)

Μιά ἔμορφη ψυχή

Ἦτανε μιά φορά, πρό σαράντα χρόνια, ἓνας ἄνθρωπος ἀπό καλό σόγι, πού τόν λέγανε Παρασκευά, καί πού ζοῦσε σέ μιά πολιτεία τῆς Ἀνατολῆς, χτισμένη ἀπάνω στή θάλασσα, ἀνάμεσα Πόλη καί Σμύρνη. Αὐτός ὁ ἄνθρωπος ἦτανε ἔμπορος ἀπό τούς καλούς, καί ταξίδευε στήν πόλη καί στήν Σμύρνη, εἶχε πάγει κ' ἴσαμε τό Μισίρι, στή Βλαχία καί στό Τριέσι, κ' ἤξερε καλά τόν κόσμο. Μά δέν ἔκανε γιά ἔμπορος, ἐπειδὴς ἦταν πολύ δίκιος καί χριστιανός ἀληθινός. Κι ὄχι μόνο δέν παραδεχότανε ἡ ψυχὴ του νά βγάξει μεγάλο κέρδος ἀπό τή δουλειά του, ἀλλά καί βοηθοῦσε κρυφά ἓνα σωρό φτωχὲς φαμίλιες πού ὑποφέρνανε.

Στό μαγαζί του, πού ἦτανε στό μεγάλο τσαρσί, συχνάζανε ὅλο ἄνθρωποι καλοί, θεοφοβούμενοι, καί μιλούσανε ὅλο γιά θρησκευτικά. Πήγαινε ἐκεῖ πέρα ὁ κυρ-Θόδωρος ὁ Μπαμπακάς ρωμιορράφτης, ὁ κυρ-Δημητρός ὁ Σωτηρίου μαραγκός, ὁ Νικόλας ὁ Χιώτης μανάβης, ὁ κυρ-Μιχαλάκης ὁ Σπανός μεγαλέμπορος, ὁ κυρ-Κωσταντῖνος ὁ Ἀγγελάρας κτηματίας, ὁ κυρ Θόδωρος Ραζμπίτσος ὁ λεγόμενος Λιοντάρι, κι ἄλλοι καλοί νοικοκυροί, πού ἦτανε ὅλοι σάν πνευματικοί. Συχνάζανε στό μαγαζί τοῦ κυρ-Παρασκευᾶ κ' ἓνα σωρό παπάδες, ἀρχιμανδρίτες, καλογέροι καί ψαλτάδες, ὁ παπα-

Θανάσης, ὁ Ρήνας, ὁ Μπακλάς, ὁ Γαιϊάνος, ὁ Καλαποδάς, κι ἄλλοι.

Τό μαγαζί μοσκοβολοῦσε ἀπό μπαχαρικά, κανέλες, μοσχοκάρυδα, καφέδες, τσάγια καί λογιῶν-λογιῶν πράγματα φερμένα ἀπό τό Μισίρι, ἀπό τήν Ἰντία, ἀπό τή Ρουμανία. Ἐκεῖ μέσα καθότανε στίς καρέκλες καί συζητοῦσε τό «ἡγουμενοσυμβούλιο», ὅπως τό λέγανε. Ὁ μαγαζιάτορας καθότανε στό γραφεῖο του πάντα γελαστός, μέ κείνη τήν ἤρεμη ὄψη του καί τ' ἄθωα τά μάτια του, πού ἦτανε σάν τοῦ παιδιοῦ. Τό μαγαζί βάσταζε καμμιά τριανταριά χρόνια. Ὁ κυρ-Παρασκευᾶς ἄρχισε νά γερνᾷ. Δέν θέλησε νά παντρευτεῖ, γιατί ὀλοένα ἤθελε νά γίνε παπάς ἢ καλόγερος, μά τυχαίανε ἔμπόδια καί τ' ἄφηνε γιά ὑστερώτερα. Καθότανε στό σπίτι τῆς παντρεμένης ἀδελφῆς του, πού ἦτανε χήρα, καί τ' ἀνίψια του τόν γνωρίζανε γιά πατέρα.

Ὁλος ὁ κόσμος τόν ἀγαποῦσε καί τόν εἶχε σέ ὑπόληψη τόν κυρ-Παρασκευᾶ, φτωχοί καί πλούσιοι. Βοηθοῦσε κρυφά τούς φτωχοὺς, πρό πάντων κάποιες οἰκογένειες πού ξεπέσανε καί πού ντρεπότανε νά ζητήσουνε καί μαραζώνανε, χωρίς ν' ἀποδείξουνε τίποτα στόν κόσμο. Αὐτά τά σπίτια εἶχανε τό ταχτικό τους, δίχως νά πάρει εἶδηση κανένας. «Μὴ γνῶτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἢ δεξιὰ σου».

Ὁ κυρ-Παρασκευάς ἀγαποῦσε πιά πολύ ἀπό ὅλα τήν ἐκκλησία καί τήν ἡσυχία. Πολλές φορές θέλησε νά τόν παντρέψουνε μέ πλούσιες νύφες, μά κείνος δέν παραδεχότανε· εἶχε ὀλοένα στό νοῦ του νά γίνει παπάς ἢ καλόγερος, μά δέ γίνηκε. Ἄμα πέρασε τά ἐξήντα, τό ριξε στό μεθύσι. Σιγά-σιγά τό πιτό τοῦ ἔγινε πάθος, κι ὅλος ὁ κόσμος ἀποροῦσε πῶς τόν κυριεψε αὐτό τό κακό συνήθιο, ἕναν τέτοιο ἅγιον ἄνθρωπο.

Κι ἀπό πρωτύτερα ἔπινε λίγο, μά στόν κατήφορο τόν τράβηξε ἕνας Στρατής Κόκκινος, πού εἶχε μαζί του παλιά φίλια. Πηγαίνουνε καί πίνανε κρυφά, κλεισμένοι σέ μιά γωνιά, στό μαγαζί τοῦ κυρ-Παντελή τοῦ Χιώτη, πού ἦτανε ἕνας καλότατος ἄνθρωπος, πλὴν ἀγαποῦσε τό πιτό κ' ἦτανε ζαλισμένος ἀπό τό πρωῖ ὡς τό βράδι. Καθότανε καί πίνανε παράμερα, μέ συστολή σάν νά ντρεπότανε, καί λέγανε διάφορες ἱστορίες μέ νόημα.

Ἀπό πάνω τους ἦτανε κρεμασμένα κάτι παλιά κάντρα κιτρινωμένα ἀπό τήν πολυκαιρία. «Ὁ πωλῶν τοῖς μετρητοῖς καί ὁ πωλῶν ἐπί πιστώσει», πού παριστάνανε ἀπό τή μιά μεριά τόν ἕναν ἔμπορα καλοφαγώμενον καί καλοπιωμένον, μέ καλά ροῦχα καί μέ ναργιλέ στό χέρι, ἐνῶ ἀπό τήν ἄλλη μεριά ἦτανε παρασημένιος ὁ καϊμένος ὁ ἔμπορας πού χρεωκόπησε, καί καθότανε κλαμένος, μέ τά χέρια σφιγμένα ἀπό τήν ἀπελπισία, μέ κουρελιασμένη βράκα, κοκκαλιάρης, κι ἀπό τήν ἀνοιχτή τήν κάσα του εἶχε βγάλει ἕνα σωρό χαρτιά ὁμόλογα, σκόρπια στό σάπιο πάτωμα, καί τά τρώγανε τά ποντίκια. Αὐτά τά κάντρα δέν εἶχανε καμμιά συνέχεια μέ τόν μπαρμπα-Παντελή, πού ἔδινε ὅλο βερεσέ ὅ,τι πουλοῦσε.

Ἄλλα κάντρα παριστάνανε τήν ἀνακάλυψη τῆς Ἀμερικῆς, τόν Τρωϊκό πόλεμο, τόν Παναγή τόν Κουταλιανό, τόν Μούκιο Σκεβόλα πού ἔκαιγε τό χέρι ἀπάνω στή φωτιά, κ' ἕνα σωρό ἄλλα. Στίς γωνιές ἦτανε στη-

μένες κάτι ἀρχαῖες λαγῆνες, πού τίς βγάλανε οἱ βουτηχτάδες ἀπό τόν πάτο τῆς θάλασσας, σκεπασμένες ἀπό ἀτραγάνες πού σκεδιάζανε σάν τούρκικα γράμματα. Ἐδῶ κι ἐκεῖ ἔβλεπες ράφια κι ἀπάνω βαλμένα σφουγγάρια, γιουσοῦρα, κοράλλια. Στόν τοῖχο ἦτανε καρφωμένες δυό-τρέις οὐρές ἀπό μεγάλα σκυλόψαρα. Ἀπό τό ταβάνι ἦτανε κρεμασμένα τρία-τέσσερα καράβια μ' ἀνοιχτά πανιά, καί σάν φυσοῦσε ὁ μπάτης ἀπό τήν πόρτα, φουσκῶνανε τά πανιά καί γυρίζανε πότε ἀπό δῶ, πότε ἀπό κεῖ, σά νά φουσκῶνανε τά πανιά καί γυρίζανε πότε ἀπό δῶ, πότε ἀπό κεῖ σάν νά βολτατζέρνανε στή θάλασσα. Στό τεζιάκι, ἀπό τή μιά μεριά κι ἀπό τήν ἄλλη, στεκότανε ὄρθιοι δυό ἀραπάδες, ἀγάλματα ἀπό ξύλο, καί βαστούσανε ἀπό ἕνα πανέρι πού'χε μέσα μπανάνες, μῆλα, πορτοκάλια, ὅλα βαμμένα μέ φανταχτερά χρώματα.

Ἐκεῖ μέσα σύχναζε ὁ κύρ-Παρασκευάς κ' ἡ συντροφιά του, σάν κλείνανε τά δικά τους μαγαζιά, καί καθόντανε περασμένα τά μεσάνυχτα.

Μέ τόν καιρό ὁ κυρ - Παρασκευάς γινότανε πιά ἀδιάφορος γιά τό μαγαζί του. Μιά μέρα ἀκούστηκε πῶς τό κλείσε καί πῶς χάθηκε ἀπό τήν κοινωνία. Ὁ ἕνας ἔλεγε πῶς πῆγε καί καλογέρεψε στό Ὄρος, ὁ ἄλλος ἔλεγε πῶς ἔφυγε γιά τό Μισίρι ἢ γιά τήν Πόλη, πού ταξίδευε ἄλλη φορά γιά νά φέρειπραμάτειες. Μά κανένας δέν ἤξερε σ' ἀλήθινά τί ἀπόγινε.

Στ' ἀλήθινά τόν τράβηξε ἡ ἡσυχία κ' ἡ μοναξιά, μά δέ γίνηκε καλόγερος. Ἀπό καιρό εἶχε κάνει τό σκεδίό του, χωρίς νά τόν πάρει εἶδηση κανένας. Εἶχε ἀγορασμένον ἕναν μπαχτσέ, ἕνα περιβόλι, πού βρισκότανε πολύ μακριά ἀπό τήν πολιτεία, κ' ἐκεῖ ἀποτραβήχτηκε.

Αὐτό τό περιβόλι τό λέγανε Σκρόφα, γιατί πρό πολλά χρόνια ἐκεῖ πέρα ἦτανε λογγάρι καί φώλιασε μιά ἀγριογουρούνα, θηρίο

πού ρήμαξε τόν κόσμο, κι ἀπό κεῖ πῆρε τήν ὄνομασία, ἐπειδή σκρόφα θά πεί ἀγριογουρούνα. Τοῦτο τό μέρος βρισκότανε ἀπάνω στήν ἀκρογιαλιά, στήν ὄξω θάλασσα, κ' εἶχε μπροστά τ' ἀνοιχτό πέλαγο καί κοιτάζε κατά κεῖ πού βασιλεύει ὁ ἥλιος. Ἐπί τήν ἀνατολή τό κρύβανε κάτι δασωμένα βουνά. Ἦτανε καλό περιβόλι, μέ πολλά δενδρικά, πού βγάζανε τά πιό ἔμορφα καί τά πιό πρῶιμα πωρικά, πρό πάντων βύσινα, ροδάκινα καί δαμάσκηνα. Εἶχε κ' ἕνα νερό χωνευτικό, πού ἔβγαινε ἀπό τό βουνό καί γέμιζε τίς χαβοῦζες. Ἐπί πάνω κρεμότανε τά κλώνια τῶν δέντρων, κ' ἐκεῖ ξάπλωνε καί κοιμότανε ὁ μπαρμπα-Ξενοφῶν, πού εἶχε νά κατέβει στήν πολιτεία δυό καί τρία χρόνια, καί τόν νανοῦριζε ὁ βόγγος πού ἐρχότανε ἀπό τό πέλαγο.

Ὁ κυρ-Παρασκευάς, σάν πῆρε τήν ἀπόφαση νά φύγει μακριά ἀπό τήν κοινωνία, κράτησε γιά συντροφιά τόν μπαρμπα-Ξενοφῶν καί τόν μικρό τόν γιουό του τόν Νικόλα. Αὐτοί οἱ τρεῖς ἀνθρώποι ζούσανε σέ κείνο τό ξεχασμένο μέρος.

Στή βορινή ἄκρη τοῦ περιβολιοῦ, ἐκεῖ πού ἄρχιζε τό βουνό, ἦτανε τό σπίτι πού καθότανε ὁ κυρ -Παρασκευάς, ἕνα καλυβόσπιτο μέ δύο πατώματα, χτισμένο μέ πέτρες ἀσουβάντιστες καί μέ δοκάρια ἀπ' ἄγρια δέντρα. Ἡ καμάρα πού κοιμότανε ἦτανε σί' ἀπάνω πάτωμα, κ' εἶχε δύο παράθυρα πού κοιτάζανε κατά τ' ἀκρογιαλιά κ' ἔμπαινε ὁ δροσερός ἀγέρας τοῦ πελάγου μέ τή μυρωδιά τῆς θάλασσας. Στή μιά

γωνιά ἦτανε τό εἰκονοστάσι μέ τά εἰκονίσματα καί μέ τό καντήλι. Κοντά στό ἔνα τό παράθυρο ἦτανε ἕνα τραπέζι μέ τό τραπέζομάντηλο, κι ἀπάνω βρισκότανε ἕνα καλαμάρι κανωμένο ἀπό χοντροδουλεμένο ξύλο, μιά πέννα ἀπό φτερό τοῦ αἵτου, κ' ἕνα ξυλένιο κουτί γεμάτο ἄμμο πάσπαλη, γιά νά στεγνώνουνε τά γράμματα, ἀντί γιά στουπόχαρτο. Εἶχε καί πεντ' -ἕξι βιβλία ἀγιωτικά καί δυό-τρία ἄλλα κοσμικά, τόν «Ροβινσόν Κροῦσο», τή «Μυστηριώδη Νῆσον» καί τόν «Γερο-Στάθη». Γιά στόλισμα ἦτανε βαλμένα ἀπάνω στό τραπέζι καί σέ κάποια μικρά ράφια κάτι τσόφλια ἀπό λογιῶν-λογιῶν θαλασσινά κι ἀπό τούς ναυτίλους, πού εἶναι ἄσπρα καί πολύ ψιλά, σάν φαρφουρένια. Αὐτό τό παράξενο ζωῦφι, σάν εἶναι μπουνάτσα, ἀνεβαίνει στή φάτσα τοῦ νεροῦ κι ἀνοίγει σάν νά ἔναι πανί ἕνα πετοῖ πού τό χεῖ διπλωμένο μέσα στό τσόφλι του, καί ταξιδεύει σά βαρκούλα. Εἶχε πολλούς τέτοιους ναυτίλους σέ κείνα τά νερά, καί πολλές φορές τό καλοκαίρι τούς ἔβλεπε ὁ κυρ-Παρασκευάς νά ταξιδεύουνε μαζεμένοι, εἴκοσι-τριάντα, σάν ἀρμάδα. Μόλις ἀκούγανε κανέναν σαματά ἀπό τή στεριά ἢ ἀπό τή θάλασσα, εἶτε πετοῦσε κανένας γλάρος ἀπό πάνω τους, στή στιγμή μαζεύανε τά πανιά, κουνιόντανε γιά νά γεμίσουνε οἱ βαρκοῦλες τους νερό, καί πηγαίνανε στόν πάτο ὡς πού ν' ἀνοίγοκλείσει τό μάτι.

Ὁ ἐρημίτης, ὁ κυρ-Παρασκευάς ὁ ἔμπορος, εἶχε γίνει Ροβινσόνας. Ἡλιοκαμένος,

μέ ροζασμένα χέρια, μέ χοντροπάπουτσα, σάν βουνίσιος καί σάν θαλασσινός. Τό καλοκάγαθο καί στρογγυλό πρόσωπό του εἶχε γίνει ἀκόμα πιό ἀθῶο καί πιό γελαζομένο, μέ ροδοκόκκινα μάγουλα, ζωσμένο μέ στριφτά γένεια. Εἶχε γίνει ἀκόμα πιό ταπεινός, πιό γλυκομίλητος, πιό θρησκος. Ὅποιος τόν ἔβλεπε (κάτι κυνηγοί καί κάτι ψαράδες πηγαίνανε ἀνάρια κατά τή Σκρόφα, ἐξόν ἀπό τούς τζομπάνηδες) ἀποροῦσε μέ τή γλυκύτητά του, κ' ἔλεγε πῶς εἶναι κανένας ἅγιος. Στήν κοινωνία ἦτανε ὁ Παρασκευάς ὁ δίκαιος, στήν ἔρημο εἶχε γίνει ὁ Παρασκευάς ὁ ἀπλοῦς, ὁ νήπιος. Ὅλη τήν ἡμέρα δούλευε, γιά νά μπορεῖ νά πεῖ στόν Θεό πῶς ἔβγαλε τό ψωμί του μέ τόν ἰδρώτα τοῦ προσώπου του.

Ἐγγεία κ' ἡσυχία εἶχανε ἐπάνω τους κ' οἱ τρεῖς ἐρημίτες. Ὁ ἕνας ἦτανε δεμένος μέ τόν ἄλλον· ἀκόμα καί τό μικρό παιδί δέν ἠθελε νά φύγει, νά πάγει στήν πολιτεία, πού ἄκουγε πῶς ὑπάρχανε διασκεδάσεις κι ἄλλες χαρές. Κάθησε μαζί μέ τόν πατέρα του καί μέ τόν κυρ-Παρασκευά ὡς ὀχτώ χρόνια, κ' ὕστερα γίνηκε καλόγερος πῆγε κ' ἡσύχασε σ' ἕνα μοναστηράκι, πού βρισκότανε λίγο μακρύτερα ἀπό τή Σκρόφα, κατά τή νοτιά, ἀπάνω στό πέλαγος, καί πού τό λέγανε Ἅγιο Νικόλα τό Κλήμα. Ὁ κυρ-Παρασκευάς ἔκανε κάθε ὥρα τήν προσευχή του κ' ἔψελνε ἀπό τή Σύναψη. Διάβαζε τόν «Γέρο-Στάθη» κι ἀκούγανε οἱ δύο ἄλλοι.

Τά κύματα βουῖζανε ἀδιάκοπα ἀπάνω στά κοιλίδια, κατακάθαρα καί δροσερά, σάν νά ἦτανε ἡ πρώτη μέρα πού ἔπλασε ὁ Θεός τόν κόσμο. Ἡ ἀνασαμιά τῆς θάλασσας ἔφτανε ἀπό μακριά μέσα στό περιβόλι, ἀνάμεσα στά κλαδιά τῶν δεντρῶν πού σειόντανε ἀπό τό μαῖστρο. Παραπέρα τελείωνε ἡ ἀμμουδιά καί στεκότανε κάτι βράχοι κοφτοί καί μαῦροι, πού κοκκινίζανε τήν ὥρα πού βασιλευε ὁ ἥλιος. Στήν κορφή τους ἀνεμιζότανε τά χορτάρια καί τ' ἀγριό-

δεντρα. Ἀπό κάτω, κοντά στό νερό, εἶχε σπηλιές πού μπουκάρανε οἱ θάλασσες κι ἀφρίζανε, κ' ἔβγαине ἕνας βόγγος, «*φωνή ὑδάτων πολλῶν*».

Οἱ τρεῖς ἐρημίτες νοιώθανε τήν αἰωνιότητα πού τούς ἔζωνε. Ἡ ψυχή τους ἦτανε ἀπλή κι ἔπινε αὐτή τή βαθειά ἀρμονία τοῦ κόσμου.

Κατά τήν τραμουντάνα ἔκοβε τ' ἀνοιχτό πέλαγο ἕνας κάβος μυτερός, μακριά, πολύ μακριά. Ἀνοιχτά ἀπό τόν κάβο ξεχωρίζανε δύο-τρία ἀπό τά ρημονήσια τά λεγόμενα Μοσκονήσια, τά ἀρχαῖα Ἑκατόνησα.

Ὅλα ἦτανε δροσερά καί σκεπασμένα ἀπό μυστήριο. Ἡ βουή τοῦ πελάγου ἐρχότανε σ' αὐτιά τους ὅλη τή μέρα, καί τή νύχτα τούς νανούριζε.

Ὁ κυρ-Παρασκευάς κοιμότανε τό καλοκαίρι ἀπό κάτω ἀπό τά δέντρα, κοντά στό ροδάνι (τό μαγγανοπήγαδο), πού τό γύριζε ὁ Μπαλαμπάνης, ἕνα γαϊδουράκι πού τ' ἀγαποῦσε πολύ καί δέν τ' ἄφηνε νά κουραστεῖ. Τό φώναζε: «Μπαλαμπάνη! Βρέ Μπαλαμπάνη!» καί κείνο πήγαινε κοντά του καί τόν ἔγλυφε. Μέ τά ὀνόματα φώναζε καί τίς δύο ἀγελάδες πού εἶχανε, τίς κασιέκες, τόν μαῦρο σκύλο, πού τόν λέγανε Ἀμπανόζη.

Ἦτανε Ροβινσόνας σωστός· τοῦ ἔλειπε μοναχά ὁ παπαγάλος, τό καβούκι πού φοροῦσε στό κεφάλι του ὁ Ροβινσόνας, καί κείνη ἡ ψάθινη ὀμπρέλα.

Κατά τό βράδι, πρίν βουτήξει ὁ ἥλιος μέσα στό πέλαγο, ὁ κυρ-Παρασκευάς ξάπλωνε κάτω ἀπό τά δένδρα, ἀκουμποῦσε τό κεφάλι στήν ἀπαλάμη του καί κοιτάζε τό πέλαγο. Οἱ γρύλοι κ' οἱ τριξαλίδες κάνανε κρί-κρί-κρί μέσα ἀπό τά σκίνα. Καθότανε ἔτσι ὡς πού σκοτεινίαζε. Πολλές φορές δακρῦζανε τά μάτια του ἀπό εὐγνωμοσύνη γιά τήν εἰρήνη πού τοῦ ἔδωσε ὁ Θεός, κ' ἔκανε τόν σταυρό του.

(Ἀπό τό βιβλίο τοῦ Φώτη Κόντογλου:
«*Αἰβαλί-ἡ πατρίδα μου*»).